

Dřevěný kostel na Gruni si stále získává srdce návštěvníků

V letošním roce si připomínáme 130. výročí od dokončení stavby a slavnostního požehnání (benedikce) dřevěného kostela Panny Marie, Pomocnice křesťanů v horské osadě Gruň ve Starých Hamrech.

► PhDr. David Pindur, Ph.D.

Tento sakrální objekt ležící v nadmořské výšce 820 metrů je dobře znám nejen věřícím, ale i turistům a všem milovníkům Moravskoslezských Beskyd. Počátky tohoto mariánského poutního místa však sahají až do roku 1773, kdy zde byla nákladem pasekáře Šimona Tomečka postavena pískovcová socha Panny Marie s Ježíškem, znázorňující záračnou sochu frýdecké Madony.

Frýdečský arcikněz a farář Karel Findinský (1833–1897) řídil výstavbu kostela na Gruni a také ho před 130 lety benedikoval. Foto | archiv Davida Pindura

Po vzniku farnosti Borová v roce 1785, k níž tehdy příslušela také obec Staré Hamry, borovské duchovenstvo u sochy na Gruni konávalo misijní cvičení pro obyvatele zdejších odlehlých horských enkláv. Z iniciativy borovského kooperátora Jana Špačka (1804–1879) byla v roce 1847 nad mariánskou sochou vybudována jednoduchá dřevěná kaple Jména Panny Marie se zvonící na střeše.

V roce 1865 byla založena farnost Staré Hamry a kaple předána do správy tamějších farářů.

Do dějin svatyně na Gruni se významně zapsal další z někdejších borovských kooperátorů, pozdější domaslavický farář Filip Jakub Habernal (1808–1868). Ve své závěti z 5. prosince 1862 určil, aby byl výnos nájmu z jeho dvou polí v Domaslavicích věnován k vybudování řádného kostela na Gruni, nesoucího patrocinium Panny Marie, Pomocnice křesťanů. Správcem tohoto finančního odkazu byl určen frýdečský arcikněz (děkan) a farář Karel Findinský a jeho svolnění bylo podmíněno předáním nemocnice v Habernalově rodném Místku do správy řádových sester, což se stalo v roce 1887. Arcikněz Findinský shledal ve stejné době dosavadní kapli na Gruni ve velmi špatném stavu a rozhodl se zahájit kroky k výstavbě nového, důstojnějšího sakrálního objektu, rovněž dřevěného. V roce 1886 tak bylo na Gruni smýceno dřevo a o rok později byly vyzděny základy pro stavbu kostela podle návrhu frýdečského stavitele Ferdinanda Heinricha. Vlastní stavba probíhala v letech 1890–1891 a řídil ji frýdečský tesařský mistr Stanislav Pětroš (1835–1915), rodák z Bruzovic. Na stavbě pracovali také horalé z Gruně a okolí. Dne 1. července 1891 byl starohamerským farářem Antonínem Nogolem požehnan a následně na věž vyzdvížen železný kříž. Téhož roku byly Findinského nákladem pořízeny

Kostel na Gruni, výřez z okénkové pohlednice vydané Emilem Šlapetou z Místku, r. 1918. Foto | Muzeum Těšínska

Kostel na počátku 2. světové války.

Foto | Muzeum Těšínska

ve zvonářské dílně Petra Hilzera ve Vídeňském Novém Městě dva zvony. Nedělního dopoledne 11. října 1891 vykonal Karel Findinský benedikci kostela. Následovalo kázání frýdečského kaplana Františka Havlase a po něm mše svatá sloužená farářem Nogolem.

Dřevěný kostel na Gruni příjemně překvapuje nejen svou horskou polohou, ale i malebným interiérem a poměrně kompaktním mobiliářem z konce 19. a první poloviny 20. století. Stále si získává

srdce návštěvníků Beskyd. V neděli 10. října 2021 bude v kostele na Gruni v deset hodin sloužena mše svatá u příležitosti 130 let od výše popsaných událostí. Po ní by měla proběhnout přednáška o historii této svatyně. Již v osm hodin ráno vyjde na Gruň procesí ze starohamerského kostela sv. Jindřicha. Podrobnou historii grunského kostela pak představí studie autora těchto řádků v připravovaném letošním druhém čísle časopisu Těšínsko. ■

Pohled z kůru do interiéru kostela při poutní bohoslužbě, 1. května 2021.

Foto | Roman Polach (Člověk a Víra)

Barokní socha Panny Marie s Ježíškem na bočním oltáři znázorňuje frýdeckou Madonu.

Foto | David Pindur